

Vreme: 18.07.2026 10:08

Medij: pescanik.net

Link: <https://pescanik.net/prljavo-o-ciscenju/>

Autori: Slobodan Beljanski

Teme: Evropska komisija

Naslov: Prljavo o čišćenju

5171

Teško je zamisliti državu zasnovanu na vladavini prava koja bi se ogлуšila o krivičnopravne konsekvence izjave ministarke Paunović da je zločin protiv čovečnosti trebalo sprovesti do kraja.

Foto: Predrag Trokicić U međunarodnoj javnosti, a i jednom delu domaće, nedavna izjava ministarke Snežane Paunović da bi ona, da je 1998. godine bila na Miloševićevom mestu, etnički očistila Kosovo, izazvala je snažne osude. Predstavница Evropske komisije, Anita Hiper, na primer, rekla je da u Evropi nema mesta za retoriku koja opravdava i zagovara etničko čišćenje, evropska komesarka za proširenje, Marta Kos, iznela je da je šokirana izjavom za kakvu može postojati samo nulta tolerancija, narodni poslanik, Šaip Kamberi, ocenio je da izjava seje strah među Albancima koji žive u Srbiji, a više opozicionih stranaka, uz radnu grupu Nacionalnog konventa o Evropskoj uniji za Poglavlje 35, pozvalo je premijera da ministarku Paunović razreši. Predsednik Vučić se od izjave diskretno ogradio tvrdnjom da ona ne odražava njegovu volju niti volju vlade Srbije, iako, uzgred, uopšte nije reč o volji već o svesti i smislu, a vlada svakako nema niti može imati psihičku funkciju volje. Potpredsednik Vlade i ministar unutrašnjih poslova, Ivica Dačić, međutim, otišao je u drugu krajnost, pa je, poput onih koji iz magareće klupe politike i prava svako zlodelo pravdaju izmaklim reciprocitetom, kritiku izjave nazvao sramnom i licemernom, budući da se o etničkom čišćenju Srba sa KiM godinama ćuti. A kad se o tome ćuti, eto valjda nama pravo da o sudbinama drugih progovorimo ne obazirući se na pravo. Nameće se pitanje da li bi se u ovom slučaju, osim o političkoj odgovornosti, moglo govoriti i o krivičnopravnoj. Već je ukazivano na krivično delo Izazivanje nacionalne, rasne i verske mržnje i netrpeljivosti (član 317 Krivičnog zakonika). Ne bez osnova. Izražavanje žaljenja što pripadnici jedne velike etničke grupe nisu svojevremeno nasilno uklonjeni sa teritorije države čiji su državljani, ostavlja otvorenim tumačenje da se time aktualizuje pretnja kriminalnim poduhvatom za koji njen kreator smatra da je bio poželjan i bezrazložno nedovršen. Iako, uprkos logičkoj kauzalnosti, primer ne može poslužiti za direktno poređenje, mora se primetiti da je teško zamisliti državu, ustavno zasnovanu na vladavini prava, koja bi se ogлуšila o krivičnopravne konsekvence javno izraženog stava da je ma koji zločin protiv čovečnosti, iz čije najmračnije zalihe vrebala i "konačno rešenje" iz dobra nacizma, trebalo sprovesti do kraja? Ipak to nije sve. Pažnju privlači poseban oblik krivičnog dela Rasna ili druga diskriminacija (član 387, stav 5 Krivičnog zakonika) koje sankcioniše javno odobravanje zločina protiv čovečnosti učinjenih protiv grupe lica određene na osnovu nacionalne ili etničke pripadnosti, na način koji prema njoj može dovesti do nasilja ili mržnje, ukoliko su ta krivična dela utvrđena pravnosnažnom presudom suda u Srbiji ili Međunarodnog krivičnog suda. Da li su ovde ispunjene sve navedene, nimalo jednostavne, pretpostavke? Pogledajmo. Krivično delo Zločin protiv čovečnosti (član 371 Krivičnog zakonika) čini onaj ko kršeći pravila međunarodnog prava, u okviru šireg ili sistematskog napada uperenog protiv civilnog stanovništva, između ostalog, naredi prinudno preseljavanje. Pravila međunarodnog prava koja bi u ovom slučaju bila prekršena, sadržana su pre svega u Međunarodnom paktu o građanskim i političkim pravima (članovi 12, 20, 26), Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima i osnovnim slobodama (član 14) i Protokolu broj 4 uz ovu konvenciju (članovi 2 i 3). U njima se proklamuje sloboda kretanja i nastanjivanja, zabrana diskriminacije i zabrana proterivanja sopstvenih državljana. U članu 5 Rimskog

Vreme: 18.07.2026 10:08

Medij: pescanik.net

Link: <https://pescanik.net/prljavo-o-ciscenju/>

Autori: Slobodan Beljanski

Teme: Evropska komisija

Naslov: Prljavo o čišćenju

statuta, koji je kod nas 2001. godine ratifikovan, određeno je da je Međunarodni krivični sud nadležan i za krivična dela regulisana kao "zločini protiv čovečnosti". Pravnosnažnim presudama Haškog tribunala, osuđeno je više lica za zločine protiv čovečnosti, učinjene prinudnim preseljavanjem (deportacijom, premeštanjem) civilnog stanovništva na KiM. Svakako postoji i osnov sumnje da način na koji je ministarka dala i obrazlagala svoju izjavu može dovesti do nasilja ili mržnje prema pogođenoj etničkoj grupi. Iako nije neposredno odobravalala zločine osuđenih lica (Ojdanić, Pavković, Lukić, Šainović, Đorđević, Lazarević), ministarka je posredno, ciljajući na optuženog ali neosuđenog Miloševića, odobravalala etničko čišćenje, pojačavajući težnju ličnom personalizacijom fikcije o izvršenju, kroz priznanje da bi ga ona, da je imala tu moć, sprovela. Nije, dakle, teško zaključiti da li su i koliko prisutni elementi bića navedenog krivičnog dela. Shvatanja slična onom o kojem je ovde reč nisu samo političkog porekla. Ona su, opravdano je složiti se sa Fromom, uveliko psihološki problem. Njihova opasnost nadilazi karakternu strukturu ličnosti i nadvija se nad svima nama kao preteća nepogoda, proistekla iz pomirljivosti ali i fanatizma mnoštva drugih. Premda krivično gonjenje nije lek za otklanjanje same pojave, ćutanje državnih organa, uključujući i one iz domena pravosuđa, dalo bi joj krila. Peščanik.net, 18.07.2026.

PODRŽITE PEŠČANIK

